

Hjørring Kommune

Miljøgodkendelse af kvægbruget på Tuenvej 690, 9870 Sindal

– udvidelse fra 165 DE til 275 DE.

§ 11

Lov nr. 1572 af 20.
december 2006 om
miljøgodkendelse mv.
af husdyrbrug

Dato for gyldighed

10. november 2010

Miljø- og naturkontoret
Jørgen Fibigersgade 20
9850 Hirtshals
Telefon 72 33 67 30
teknik-miljoe@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk

Indholdsfortegnelse

1.	Resumé og samlet vurdering	3
1.1.	Miljøgodkendelsens omfang	3
1.2.	Offentlighed	3
1.3.	Klagevejledning m.v.	4
1.4.	Gyldighed	4
2.	Generelle forhold	4
2.1.	Beskrivelse af virksomheden	4
2.2.	Meddelelsespligt	5
2.3.	Revurdering af miljøgodkendelsen	5
3.	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	5
3.1.	Afstande til beboelser, fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.	5
3.2.	Placering i landskabet	6
4.	Husdyrholdet og produktionsforhold	6
4.1.	Husdyrholdet og staldanlæg	6
4.2.	Ventilation	9
4.3.	Fodring	9
4.4.	Ensilage	10
4.5.	Energi og vandforbrug	10
4.6.	Spildevand herunder regnvand	11
4.7.	Affaldshåndtering	11
4.8.	Driftsforstyrrelser eller uheld	11
5.	Gødningsproduktion og –håndtering	11
5.1.	Gødningstyper og mængder	11
5.2.	Flydende husdyrgødning	11
5.3.	Fastgødning inkl. dybstrøelse	11
6.	Gener fra husdyrbrugets anlæg	13
6.1.	Lugt	13
6.2.	Fluer og skadedyr	13
6.3.	Støj fra anlægget og maskiner	13
6.4.	Transport	14
6.5.	Støv fra anlæg og maskiner	14
6.6.	Lys	14
7.	Bedriftens påvirkninger af natur og miljø	14
7.1.	Ammoniakfordampning og naturområder	14
7.2.	Oversigt over bedriftens udbringningsarealer	16
7.3.	Vandløb og søer	19
7.4.	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag II & IV arter)	19
7.5.	Fjord og hav	19
7.6.	Grundvand	20
8.	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	20
9.	Bilag	22
Bilag 1.	Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder	22
Bilag 2.	Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. 4	32
Bilag 3.	Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)	33
Bilag 4.	Oversigtskort fra beredskabsplanen	36

1. RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1. Miljøgodkendelsens omfang

Evald Jensen, Tuenvvej 690, 9870 Sindal har ansøgt om en miljøgodkendelse til udvidelse af Kvægproduktionen fra 164,87 DE til 274,75 DE¹. På ejendommen går nu 120 ammekøer + opdræt og antallet ønskes forøget til 200 ammekøer + opdræt. Kvierne sælges når de er drægtige og tyrekalvene fedes op til en slagtevægt på 600 kg. Udvidelsen foregår i eksisterende bygninger hvor en lade indrettes til stald.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 20.04.2009. Ansøgningen behandles efter §11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug da DE-grænser for godkendelsespligt efter gammel dyreenhedsberegning (udvidelse til 249,4DE) indplacerer ejendommen i denne kategori.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af kvægproduktionen på Tuenvvej 690, 9870 Sindal i henhold til de gældende regler². Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1.*)
- Husdyrholdets sammensætning (*vilkår 4.1.1.*)
- Afgræsning indenfor og udenfor udbringningsareal (*vilkår 4.1.2.*)
- Placering af markstak med ensilage (*vilkår 4.4.1. og 4.4.2.*)
- Vask af maskiner, redskaber m.v. (*vilkår 4.6.1. og 4.6.2.*)
- Udbringning og placering af dybstrøelse (*vilkår 5.3.1 og 5.3.2.og 5.3.3*)
- Maksimale støjgrænser (*vilkår 6.3.1.*)

Nogle af vilkårene i denne miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her:

- Dokumentation for afgræsning indenfor og udenfor udbringningsareal vilkår 4.1.3
- Dokumentation for placering af ensilage i markstak vilkår 4.4.2.
- Dokumentation for placering af dybstrøelse i markstak vilkår 5.3.2.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i denne miljøgodkendelse.

1.2. Offentlighed

Naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone, samt skønnede parter i sagen blev orienteret om ansøgningen den 31-08-2009 med en frist på 3 uger til at indsende bemærkninger.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

¹ De angivne DE er opgivet i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 1695 af 19.12.2009 med efterfølgende ændringer.

² Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 12.10.2010 udsendt til høring hos ansøger selv og en række organisationer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 3 uger frem til og med den 03.11.2010

Der indkom bemærkninger fra ansøgers konsulent og Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring (DN).

Ansøgers konsulent gør opmærksom på, at der ikke er stillet vilkår om, at dybstrøelse ikke må udbringes på græsmarker, hvilket er beskrevet som er en forudsætning i naturvurderingen. Endvidere ønskes vilkår 4.4.1 om placering af ensilage mindst 100 meter fra nabobeboelse ændret til 30 meter fra naboskel. Kommunen bemærker, at vilkår om afstandskrav på 100 meter til nabobeboelse er indsat for at begrænse eventuelle gener for naboer (støj, lugt).

DN mener at kommunens konklusion i afsnit 7.1 om neutral effekt på Natura 2000 områder og arter beskyttet efter EF-habitatdirektivets bilag IV og II er helt forkert.

Bemærkningerne har givet anledning til at der er indsat et nyt vilkår 5.3.3 om forbud mod udbringning af dybstrøelse på græsmarker til afgræsning.

Den endelige miljøgodkendelse bliver offentliggjort i uge 45 2010 med en klagefrist til den 08.12.2010. Eventuelle klager vil blive videresendt af Hjørring Kommune til Miljøklagenævnet.

1.3. Klagevejledning m.v.

Ansøger selv kan påklage kommunens afgørelse – dvs. denne miljøgodkendelse - indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

En klage skal være skriftlig og skal være modtaget i Hjørring Kommune senest den 8. december 2010 inden kontortids ophør. En klage indsendes via e-mail: teamlandbrug@hjoerring.dk eller til adressen: Hjørring Kommune, Natur- og miljøkontoret, Jørgen Fibigersgade 20, 9850 Hirtshals.

Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, og under forudsætning af at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Det skal bemærkes, at Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

1.4. Gyldighed

Vilkår:

- 1.4.1. Udvidelsen skal være gennemført inden 2 år fra godkendelsens ikrafttræden. Er etableringen ikke fuldt gennemført indenfor de 2 år, vil godkendelsen kun gælde for den produktion der ved udløbet af de 2 år eller i løbet af de 2 år er registreret på ejendommen. Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt besætningens størrelse 2 år efter godkendelsesdatoen ikke har nået den godkendte størrelse.

2. GENERELLE FORHOLD

2.1. Beskrivelse af virksomheden

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Tuenvvej 690, 9870 Sindal. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 73221, og ejendommen har CVR nr. 21330035

Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

2.2. Meddelelsespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne godkendelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 1. august forud for det kommende dyrkningsår³.

Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare³.

2.3. Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering³. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet og gengivet i vilkårene på side 3.

Anvendelse af "bedst tilgængelige teknologi" (BAT) vil være omtalt i de enkelte kapitler og afsnit, hvor det er relevant. Da krav om BAT har særligt fokus og udspringer af et EU-direktiv, findes en samlet redegørelse om BAT og tilhørende vurderinger i kapitel 8.

3. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1. Afstande til beboelser, fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Husdyrbruget er placeret med ca. 130 meter til nærmeste beboelse, der ligger syd for ejendommens staldbygninger. Afstanden måles fra nærmeste staldbygning til nærmeste punkt på beboelse.

440 meter nordvest for staldbygningerne findes den nærmeste nabo uden landbrugspligt. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er beliggende ca. 700 meter nordvest for ejendommens anlæg. Der er 3400 meter til nærmeste byzone i Mosbjerg.

³ jf. Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer. Dog ligger anlægget indenfor skovbyggelinje, men da der ikke skal ske nybyggeri har det ikke nogen betydning.

Kommunen har konstateret at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

3.2. Placering i landskabet

Anlægget ligger i et område, der er udpeget som henholdsvis "særligt bevaringsværdige landskaber" og "særligt værdifulde geologiske områder" i kommuneplan 2009.

Da der ikke skal ske nybyggeri i forbindelse med udvidelsen, er det ikke fundet relevant at vurdere på projektets indvirkning på de landskabelige og geologiske værdier i området

4. HUSDYRHOLDET OG PRODUKTIONSFORHOLD

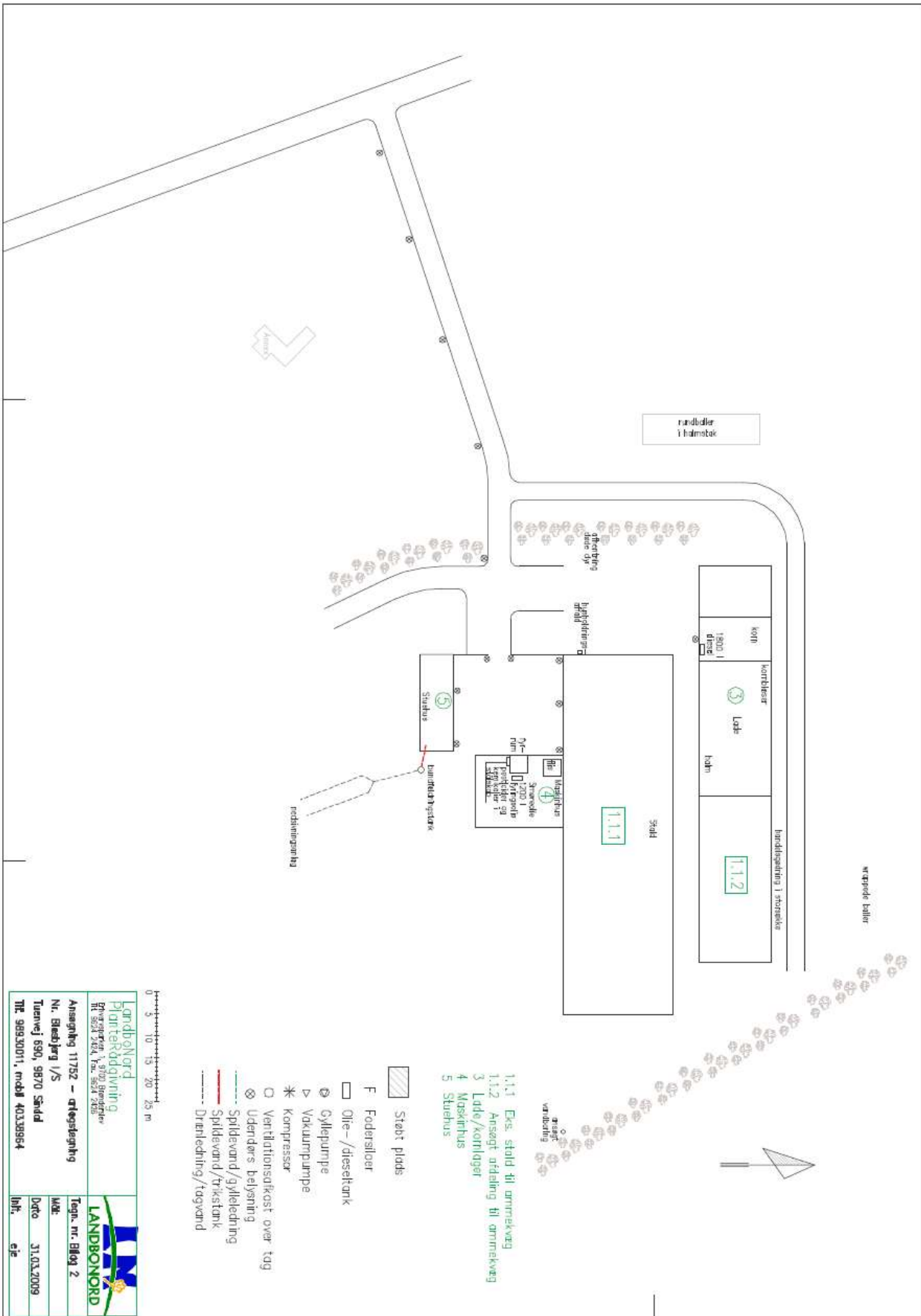
4.1. Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

- 4.1.1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:
- 4.1.2. Husdyrene skal være på græs både indenfor og udenfor udbringningsarealet i det antal måneder om året som angivet i oversigten nedenfor.
- 4.1.3. For vilkår 4.1.2 gælder, at tidspunkt, antal dyr og afgræsningsareal skal noteres i driftsjournal.

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser	Antal årsdyr	DE	Antal mdr. på græs pr år - indenfor udbringningsarealet	Antal mdr. på græs pr år - udenfor udbringningsarealet
Ammeko over 600 kg, Dybstrøelse, kort ædeplads m/fast gulv	1.1.1		200	142,86	7	3
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	1.1.1	0- 6 mdr	50	13,51	7	3
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	1.1.1	40-220kg	90	10,59	7	3
Ungtyr, tung race (6 mdr. - slagtning 440 kg), Dybstrøelse, kort ædeplads med fast gulv	1.1.1	220-600kg	90	38,86	0	0
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse, kort ædeplads med fast gulv	1.1.1	6-15 mdr	30	11,97	7	3
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)	1.1.2	6-24 mdr.	120	56,96	7	3
Dyreenheder i alt				274,75		

Miljøgodkendelsen er givet på grundlag af de oplysninger om husdyrholdet og staldtyper i den ansøgte produktion, som fremgår af vilkår 4.1.1 ovenfor.

Eksisterende stald (stald 1.1.1) er indrettet med dybstrøelse, kort ædeplads m fast gulv, og eksisterende ladebygning (1.1.2) der omdannes til stald indrettes med dybstrøelse hele arealet.

Ansøgers redegørelse for anvendelse af BAT

Med henblik på at reducere NH₃-emissionen fra staldanlægget er det i henhold til BREF (2003) generelt BAT i svinestalde at reducere overfladearealet hvorfra der kan ske NH₃-fordampning, at fjerne gyllen hyppigt fra gyllekanaler, at afkøle gødningsoverfladen samt at bruge overflader der er nemme at rengøre. En tilsvarende effekt kan opnås i kvægstalde ved etablering af skraber ovenpå spalter eller ved etablering af fast drænet gulv med skraber. Ligeledes kan ammoniakfordampningen reduceres ved skraber i kanalen hvorved gyllen hyppigt kan fjernes. I svinestalde er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installation af gyllekøling. Tilsvarende dokumentation findes ikke for kvægstalde og der er på nuværende tidspunkt ikke udført forsøg i Danmark der viser en effekt af gyllekøling i kvægstalde.

Præfabrikeret drænet gulv

Af hensyn til dyrevelfærd er der valgt et staldsystem med dybstrøelse. Dyrene er udegående langt størstedelen af året, hvorfor det må betragtes som værende ude af proportioner at etablere et præfabrikeret drænet gulv.

Luftrensning

Det er ikke muligt at etablere luftrensning idet alle/hovedparten af produktionsbygningerne er med naturlig ventilation.

Forsuring

Forsuringsanlæg er fravalgt idet der er tale om en stald med dybstrøelse.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Som udgangspunkt finder kommunen, at BAT-niveau for nye kvægstalde skal svare til ammoniakemissionen fra staldsystem præfabrikerede drænede gulve, ligesom BAT-niveau for eksisterende spaltstalde skal svare til at der udføres effektiv skrabning af spaltegulvene

Den eksisterende stald er indrettet med dybstrøelse som er den mest almindelige opstaldningsform for kødkvægbesætninger. Da dyrene går ude 10 måneder om året vil det ikke være proportionalt at kræve tiltag som mindsker ammoniakemissionen til niveauet svarende til spaltegulve med skrabning.

Den eksisterende lade ændres til dybstrøelsesstald hvor der opstaldes 120 kvier (6-24 mdr). Hvis det betragtes som nyanlæg vil niveauet for ammoniakemission skulle svare til staldsystem præfabrikerede drænede gulve.

Kommunen har lavet en beregning over forskellen mellem ammoniakemissionen for de 120 kvier opstaldet i 2 mdr. om året på dybstrøelse som ansøgt, eller opstaldet på præfabrikerede drænede gulve.

Denne beregning giver en forskel i den årlige ammoniakemission på 40 kg. Hvis niveauet for proportionalitet sættes til 100 kr. pr reduceret kg N svarer det til et beløb på 4000 kr.

Med baggrund i ovennævnte beregninger og ansøgers valg og fravalg af staldteknik finder kommunen, at det ansøgte projekt samlet for staldanlæggene lever op til BAT.

4.2. Ventilation

Der er naturlig ventilation i hovedparten af staldbygningerne. Kommunen vurderer, at ventilationssystemet er BAT i den aktuelle sag.

4.3. Fodring

Bedriftens eget grovfoder er basis i foderrationen og der supplerede med indkøbt kraftfoder, korn, mineraler, vitaminer m.m. Der tages analyser af alt grovfoder, således at foderplanen kan

optimeres efter bl.a. energi- og proteinindhold. Der udarbejdes foderplan i samarbejde med kvægkonsulent. Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende.

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det at visse fodertilsetninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at BREF-dokumentet alene omhandler svin og fjerkræ og ikke kvæg. Idet koen er en drøvtygger, kan de forhold der er nævnt i BREF-dokumentet ikke ukritisk overføres til en kvægproduktion. Således er det f.eks. ikke muligt at anvende fytase eller syntetiske aminosyrer. I de senere år har der imidlertid været øget forsknings- og rådgivningsmæssig fokus på fosfor og fordringsnormen for fosfor er reduceret. Gennem foderplanlægningen er der ligeledes fokus på indholdet af såvel fosfor som protein i foderblandingen.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers valg af fodringsteknik med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

4.4. Ensilage

Vilkår:

- 4.4.1. Markstakke med ensilage må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse
- 4.4.2. Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted. I tilfælde af etablering af ensilage i markstak skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Ved behov opbevares ensilage i markstakke i henhold til gældende regler for bl.a. tørstofindhold ved placering af ensilage i markstakke.

4.5. Energi og vandforbrug

Der er naturlig ventilation i alle staldbygninger.

Udendørs lyskilder er markeret på anlægstegningen side 7. I staldafsnittene slukkes lysene manuelt ved arbejdstids ophør. Al anden lysstyring foregår også manuelt. Dele af belysningen køre på elsparepærer. Den resterende belysning udskiftes også til elsparepærer efterhånden som de går ud.

Det forventede vandforbrug fremgår af bilag 3. Der foretages jævnlig kalibrering af drikkevandsinstallationer med henblik på reduktion af vandforbruget. Staldene rengøres normalt én gang årligt.

Med henblik på at reducere energiforbruget er det i henhold til BREF BAT at anvende naturlig ventilation. Når der anvendes mekanisk ventilation, er det BAT at optimere udformningen af ventilationssystemet samt at undgå modstand gennem hyppig eftersyn og rengøring af ventilationssystemet. Det er desuden BAT at anvende lavenergibelysning. Der er ikke etableret timer/sensorer/ energibesparende lys på alt det udendørs og indendørs lys. I takt med at der bliver behov for udskiftning/reparation af belysningen, vil det blive ændret til energibesparende lys.

Med henblik på reduktion af vandforbruget er det ifølge BREF BAT at rengøre stald og inventar med højtryksrensere efter hver produktionscyklus, at foretage regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers tiltag med henblik på reduktion af energi- og vandforbruget med BREF-dokumentet vurderes det, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

Kommunen vurderer på baggrund af de oplyste forbrugsmængder, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

4.6. Spildevand herunder regnvand

Vilkår:

- 4.6.1. Al vask af traktorer, maskiner, redskaber og dyretransportvogne skal foregå på befæstet, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.
- 4.6.2. Vaskepladsen skal udføres i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad for "Udenoms faciliteter, Vaskeplads til landbrugsmaskiner", nr 103.11-03, revideret 14.04.09. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.

Afløbsforhold fremgår af anlægstegningen – side 7. Forventede mængder af spildevand fremgår af bilag 3. Tagvand fra produktionsbygninger samt stuehus ledes til terræn. Der er ikke sanitært spildevand fra driften.

Kommunen vurderer, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis når der er etableret vaskeplads som angivet i vilkår 4.6.1 og 4.6.2

4.7. Affaldshåndtering

I bilag 3 ses ansøgers redegørelse for hvordan de forskellige typer af affald håndteres.

Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativer. Dette betyder bl.a. at alt miljøfarligt affald skal sorteres i separate beholdere og at aflevering til rette modtager skal kunne dokumenteres overfor kommunen.

Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen. Det gælder dog ikke afbrænding af affald, der er tilladt i medfør af kommunernes affaldsregulativ (haveaffald og skovaffald).

4.8. Driftsforstyrrelser eller uheld

Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt m.v. Beredskabsplanen var vedhæftet ansøgningen.

I bilag 4 ses kort over ejendommen med placering af pulverslukkere, nærmeste telefon, brandhaner mm.

Kommunen har vurderet beredskabsplanen og finder, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

5. GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDTERING

5.1. Gødningstyper og mængder.

Det producerede husdyrgødning på ejendommen er alene dybstrøelse og husdyrgødning afsat ved afgræsning. Der produceres i alt ca. 900 m³ dybstrøelse pr år.

I de følgende afsnit redegøres nærmere for de enkelte gødningstyper og deres håndtering.

5.2. Flydende husdyrgødning

Der produceres ikke flydende husdyrgødning på ejendommen.

5.3. Fastgødning inkl. dybstrøelse

Vilkår:

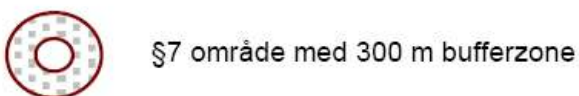
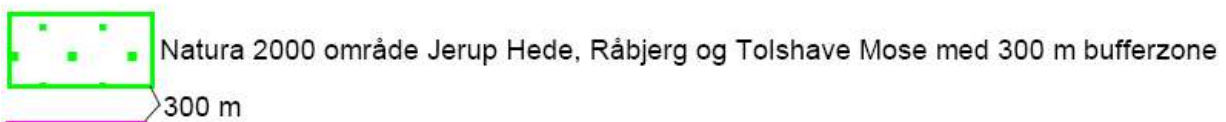
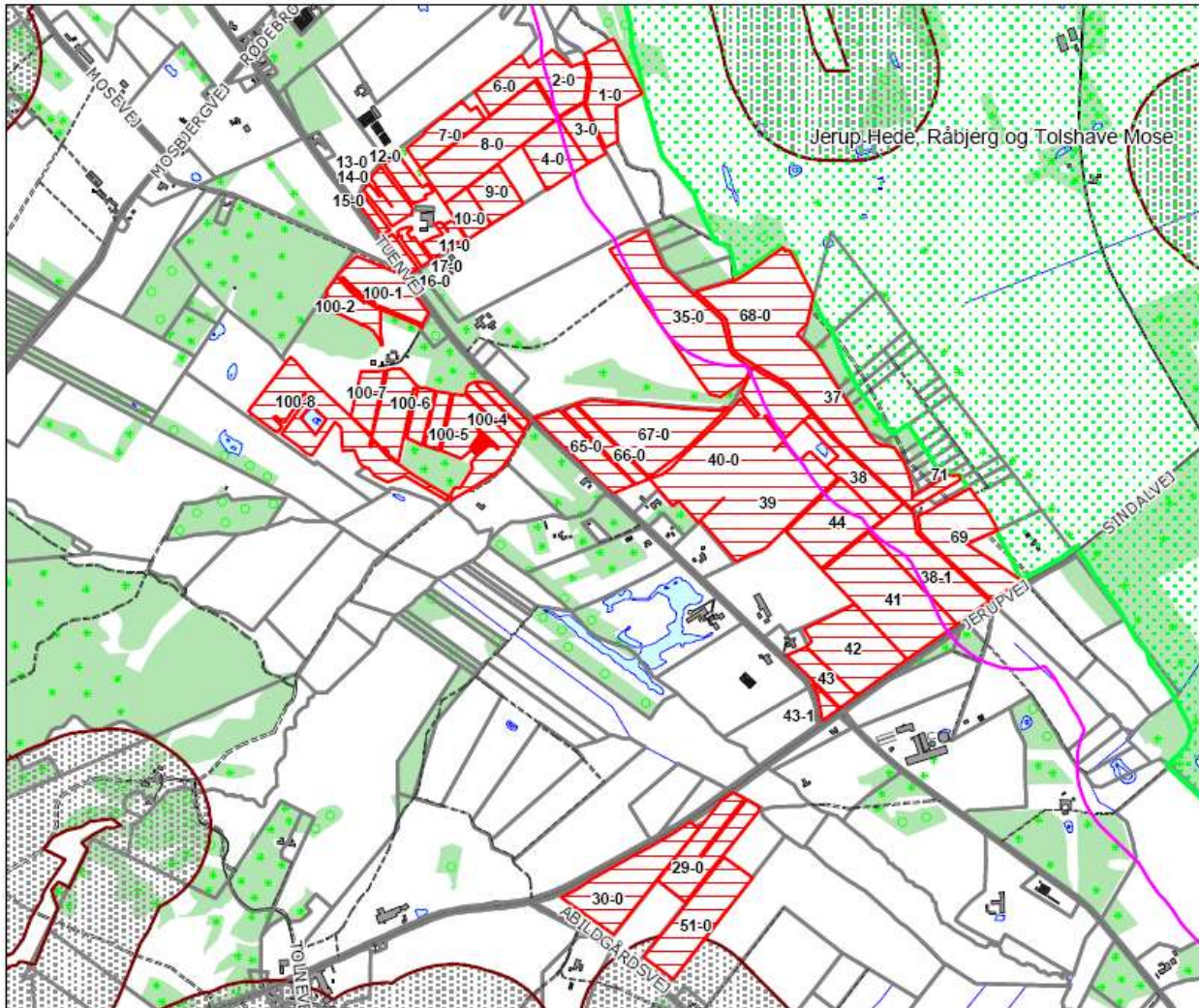
- 5.3.1. Markstakke med komposteret dybstrøelse må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse og ikke nærmere end 300 m fra naturtyper omfattet af § 7 i lov

om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt nærmere end 300 m fra Natura 2000 området Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose.

- 5.3.2. Markstakke med komposteret dybstrøelse må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før dybstrøelse igen må placeres på samme sted. I tilfælde af etablering af dybstrøelse i markstak skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.
- 5.3.3. Dybstrøelse skal nedmulses hurtigst muligt og inden 6 timer efter udbringning og må ikke tilføres arealer med græs til afgræsning.

Al dybstrøelse opbevares i markstak efter reglerne herfor. Vilkår 5.3.1 skal minimere belastningen med ammoniak af det nærliggende Natura 2000 område, og er en af forudsætningerne for beregningen af depositionen på området.

6. GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

6.1. Lugt

Miljøstyrelsens ansøgningsystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra stalene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Lovens krav: minimum afstand (m) - Geneafstanden	Den vægtede gennemsnitsafstand (m)	Aktuelle afstande (m)
Byzone / Sommerhusområde	121		3400
Samlet bebyggelse	68		700
Enkelt bolig	38		440

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

6.2. Fluer og skadedyr

Skadedyr bekæmpes generelt i henhold til Statens Skadedyrsbekæmpelse samt kommunens anvisninger. Der anvendes ingen fluebekæmpelse, mens kommunen står for rottebekæmpelse på ejendommen.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.). Det vurderes, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

6.3. Støj fra anlægget og maskiner

6.3.1. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Alle dage kl. 22-07 (½ time)	Alle dage kl. 22-07
Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer)		Maksimal værdi
	Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)		
55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

Støjklender på ejendommen er, kornblæser og kompressor, den daglige brug af traktorer samt transporter til og fra ejendommen. Brugen af traktorer i det daglige vil normalt begrænse sig til dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette.

Transporter på ejendommen samt til og fra ejendommen vil i nogen grad være sæsonbestemt i forbindelse med forårsarbejdet samt efterårets høstarbejde i marken. Stationære støjkilder er placeret inde i bygningerne. Der er begrænset støj i forbindelse med flytning og transport af dyr. Der henvises til bilag 3 for yderligere oplysninger vedr. støjkilde.

På grund af forholdsvis stor afstand til naboer forventer kommunen, at driften af husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for naboer.

6.4. Transport

I miljøgodkendelsen skal der indgå en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlig miljømæssige gener for de omboende. Færdsel på offentlig vej reguleres derimod af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunen som vejmyndighed efter privatvejsloven.

Den interne transport på ejendommen er indrettet, så den giver minimum gene for naboer. Hovedparten af arealerne ligger tæt på ejendommen og der er begrænset transport af mindre offentlige veje. Transporter med markafgrøder er sæsonbetonet, medens øvrig transport med dyr og foder er jævnt fordelt over hele året.

Kommunen vurderer, at omfanget af kørsel til og fra ejendommen ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området. Antallet af transporter fremgår af bilag 3.

Støj og rystelser i forbindelse med transport, vil dog altid være afhængig af i hvilket omfang landmanden forstår at vise hensyn, dvs. måden der køres på og tidspunktet.

6.5. Støv fra anlæg og maskiner

De væsentligste støvkilder på ejendommen er håndtering af halm til strøelse samt håndtering af foder. Endvidere kan kørsel på grusveje generere støv. Der køres efter forholdene.

Kommunen vurderer, at støvgener fra anlægget og fra transport er ikke vil medføre væsentlige gener for beboerne i lokalområdet.

Støv som følge af transport, vil dog altid være afhængig af, i hvilket omfang landmanden forstår at vise hensyn, dvs. måden der køres på og tidspunktet.

6.6. Lys

Udendørs lyskilder er markeret på anlægstegningen side 7 I staldafsnittene slukkes lysene manuelt ved arbejdstids ophør. Al anden lysstyring foregår også manuelt. Dele af belysningen køre på elsparepærer. Den resterende belysning udskiftes også til elsparepærer efterhånden som de går ud.

Kommunen forventer ikke, at belysningen på ejendommen vil medføre væsentlige gener for trafikanter eller naboer.

7. BEDRIFTENS PÅVIRKNINGER AF NATUR OG MILJØ

7.1. Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne viser at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 556 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 862 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 296 kg kvælstof pr. år.

Ifølge husdyrmiljøloven er det et krav, at der skal ske en reduktion af ammoniakfordampningen på 15 % (naturligt ventilerede stalde) for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregningerne viser, at dette krav er opfyldt.

Hjørring Kommunes vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen herunder beregninger af ammoniakafsætning omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg, da husdyrbruget ikke allerede har en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven.

I en radius på 1000 meter omkring anlægget er der Natura 2000 områder, arealer beskyttet efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, samt flere små overdrev, heder, moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 556 kg N/år i nudrift og 862 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af bedriften medfører således en forøgelse af ammoniakfordampningen fra stalde og lagre på 296 kg N/år. Beregningen er foretaget med de forudsætninger, der fremgår af ansøgningen.

Den forøgede afsætning af ammoniak fra stald og lager i 5 udvalgte naturpunkter (Fig. 1) er beregnet til 0,0 kg N/ha per år. Den samlede afsætning af ammoniak fra stald og lager i nærmeste Natura 2000 område (naturpunkt 1-3) er beregnet til 0,1 kg N/ha per år.

Kommunen vurderer, at udvidelsen som beskrevet i ansøgningen:

- vil have en neutral effekt på Natura 2000 områder.
- vil have en neutral effekt på arter beskyttede efter EF-habitatsdirektivet bilag IV og II.
- ikke vil påvirke de beskyttede naturarealer⁴, der ligger inden for en radius på 1.000 m fra stald- og lageranlæg. Der er i denne vurdering ikke medtaget en kumulativ effekt, idet der inden for en radius på 1.000 fra naturarealer ikke er registreres andre ejendomme med mere end 75 DE.
- vil have en neutral effekt på beskyttet natur, som støder op til ejendommens udbringningsarealer.
- vil have en neutral betydning for de biologiske værdier i det fredede område Eskær Skov, der er den nærmeste fredning.

Udbringningsarealerne er ikke vandløbsnære, men grænser på en ca. 2,5 km strækning op til § 3 beskyttede naturområder og Natura 2000 arealer. Udbringningsarealerne skråner ikke kraftigt ned mod vandløb og naturområder. Udvaskning af fosfat og kvælstof vurderes på denne baggrund ikke at udgøre en betydelig risiko for vandløbenes miljø.

---

⁴ Naturarealer defineret efter Husdyrlovens § 7 og Naturbeskyttelseslovens § 3

Figur 1. Ejendommens (gul stjerne) beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-5 (blå stjerne) og arealer beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3. Naturpunkt 1-3 ligger i Natura 2000 område og naturpunkt 4 i det fredede område ved Eskær Skov. Blå cirkel angiver 1 km radius omkring ejendommen.

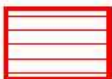
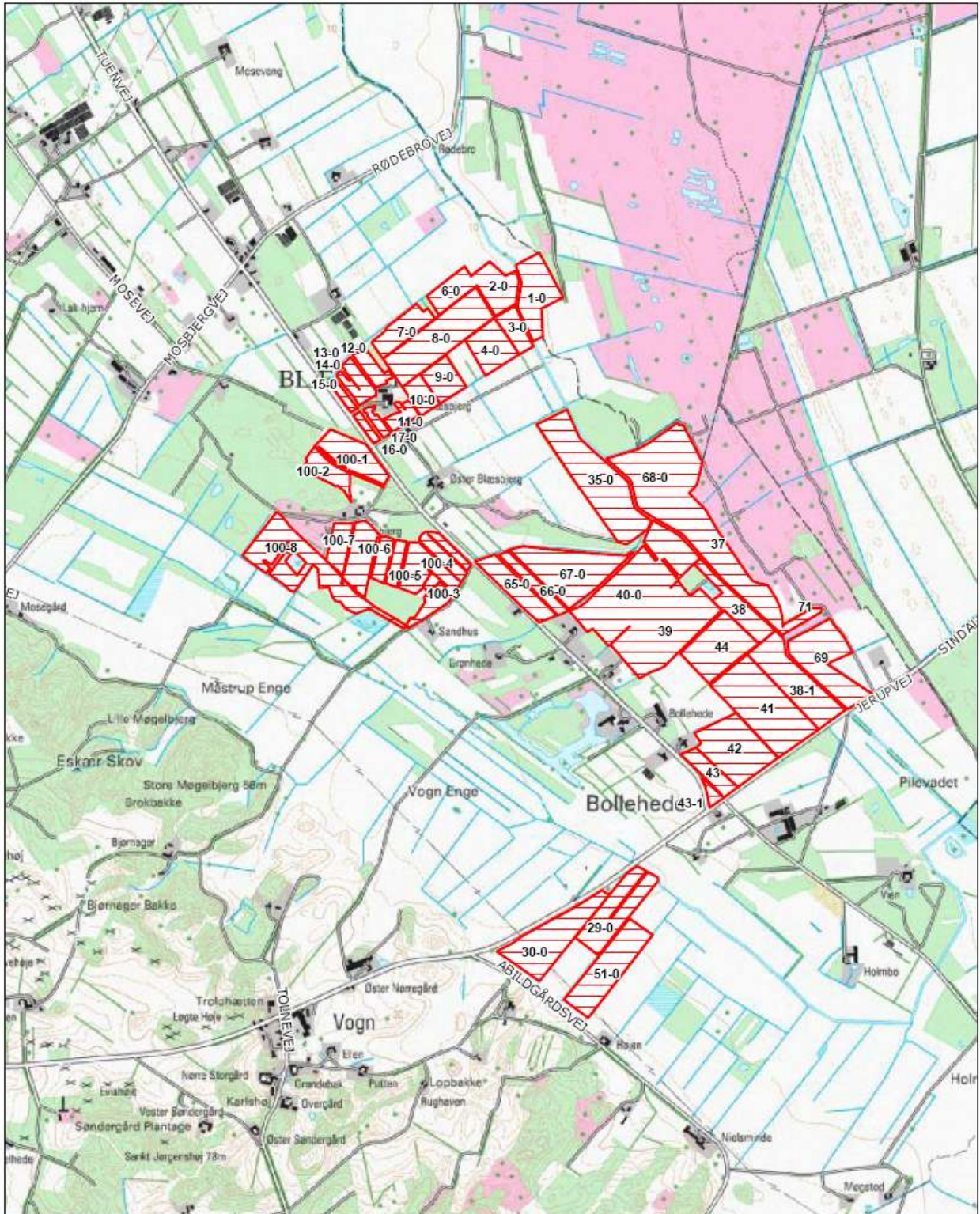
Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i bilag 1.

7.2. Oversigt over bedriftens udbringningsarealer

Til ejendommen hører 164,43 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer. Arealerne modtager dybstrøelse og husdyrgødning afsat ved afgræsning svarende til 1,31 DE/ha. Ingen af udbringningsarealerne ligger i følsomme områder såsom nitratfølsomt, nitratklasse eller fosforfølsomt område. 96 % af arealerne afvander til Kattegat, kun et mindre areal afvander via Uggerby å til Skagerak.

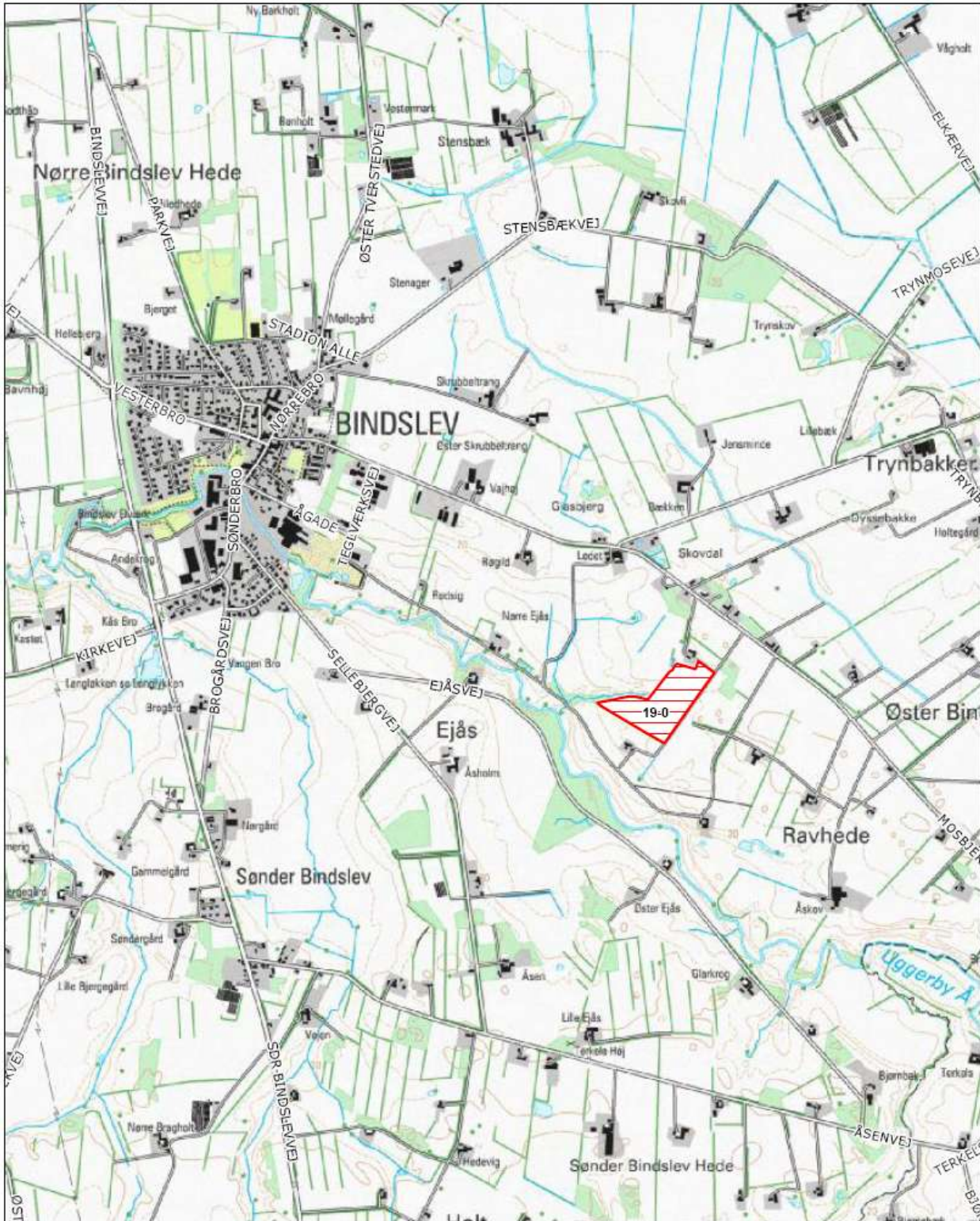
Udbringingsarealer til Tuenvej 690 kort 1 af 2

Ejet og forpagtet udspretningsareal med marknummer

Udbringingsarealer til Tuenvej 690 kort 2 af 2

Ejet og forpagtet udspretningsareal med marknummer

De mulige konsekvenser for de berørte områder er nærmere beskrevet og vurderet i de følgende afsnit.

7.3. Vandløb og søer

Udbringningsarealerne grænser op til § 3 beskyttede naturområder og vandløb, men skræner ikke kraftigt ned mod disse. Udvaskning af fosfat og kvælstof vurderes på denne baggrund ikke at udgøre en betydelig risiko for negativ påvirkning af naturområder og vandløb.

7.4. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag II & IV arter)

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV og II må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres yngle- eller rasteområder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV og II i inden for 1000 meter af ejendommen, men enkelte arter omfattet af bilag IV og II kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området at gælde for odder *Lutra lutra*, markfirben *Lacerta agilis* og spidssnudet frø *Rana arvalis*, samt bæklampret *Lampetra planeri*, der er opmærksomhedskrævende og omfattet af EF-habitatdirektivets bilag II.

Men vandhuller i Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose, der fungerer som opholdssted for spidssnudet frø (bilag IV), er typisk brunvandet søer, som er følsomme over for afsætning af ammoniak. Hjørring Kommune vurderer, at søerne har en tålegrænse på 5,0 – 10,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 12,5 kg N/ha per år.

Hedepletvinge (bilag II) er meget følsom overfor afsætning af ammoniak, da larverne lever på og af Djævelsbid. Djævelsbid er således en meget vigtig værtsplante for hedepletvinge og yderst følsom over for afsætning af ammoniak. Afsætning af ammoniak på et niveau, der overskrider tålegrænsen medfører tilgroning, hvilket medfører at Djævelsbid forsvinder. Hjørring Kommune vurderer, at naturtypen har en tålegrænse på 10,0 – 12,5 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 12,5 kg N/ha per år.

Hjørring Kommune vurderer, at udvidelsen har en neutral effekt på begge de ovenstående arter, da den samlede afsætning af ammoniak fra stald og lager er under 0,2 kg N/ha/år hvilket ifølge Miljøstyrelsens IT-vejledning fra juli 2010 betyder at belastningen af habitatområdet er så lav, at det ikke vil kunne skade området.

7.5. Fjord og hav

KVÆLSTOF

4% (6,4ha) af alle udbringningsarealer afvander til Skagerak. Til dette vandområde stilles der i husdyrmiljøloven ikke maksimale grænser for udledning af kvælstof og fosfor, der rækker ud over de generelle harmoniregler til dette vandområde.

Kommunen har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund). I udpegningsgrundlagene for de 3 områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø.

Kommunen vurderer derfor, at der ikke er behov for at stille særlige vilkår til projektet for arealer der afvander til Skagerak, hverken i relation til husdyrloven eller habitatdirektivets forpligtelser.

Udledning til Kattegat – Kragsskov Å

12,4 ha (mark 29-0, 30-0 og 51-0) afvander via Kragsskov Å til Kattegat. Til den nordlige del af Kattegat stilles der i husdyrmiljøloven ikke maksimale grænser for udledning af kvælstof og fosfor, der rækker ud over de generelle harmoniregler til dette vandområde.

Kragsskov Å udløber imidlertid til det kystnære Natura 2000 område "Hirsholmene og Elling Ås udløb" (Habitatområde nr. 4), hvor der ifølge udpegningsgrundlaget findes kvælstoffølsomme

arter. Det er kommunens vurdering, at en forøget udledning af kvælstof i oplandet vil kunne medføre en merbelastning af habitatområdet. Det skal bemærkes, at kun en del af det kvælstof, der forlader rodzonen når Kattegat. Der vil ske en større eller mindre reduktion undervejs. Kommunen skal derfor foretage en vurdering af, om udvidelsen af husdyrbruget i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil kunne medføre en væsentlig belastning for udpegningsgrundlaget for habitatområdet. De kvælstoffølsomme elementer i udpegningsgrundlaget ses i bilag 2.

Kragsskov Å har et samlet opland på 2.300 ha. De nævnte udbringningsarealer i åens opland udgør 0,5 %. Kommunen vurderer alene på den baggrund, at projektet i sig selv ikke kan påvirke det marine Natura 2000-område væsentligt.

Ifølge "Analyse af jordbrugserhvervene 2009" (Statsforvaltningen Nordjylland 2009) har der i oplandet til Kragsskov Å været en faldende udvikling i husdyrintensiteten (DE/ha) i perioden 2001-2006. Der er dermed ikke grund til at antage, at anvendelse af de pågældende arealer i sammenhæng med andre projekter kan påvirke de marine Natura 2000-områder væsentligt.

FOSFOR

Ingen af udbringningsarealerne afvander til Natura-2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor. Der stilles derfor ikke særlige vilkår til overskuddet af fosfor på bedriften.

Det er kommunens samlede vurdering, at de anførte vilkår sikrer, at projektets udledning af kvælstof til Kattegat hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område 4

7.6. Grundvand

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsoplande, det er således ikke nødvendigt at stille vilkår om begrænsning af kvælstofudvaskningen udover de generelle regler.

8. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi.

BAT er berørt i flere af de tidligere afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EU-direktivets krav herom. Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT notat (BREF-dokument) inden for kvægdrift, er det Hjørring kommunes opfattelse, at mange af BAT-elementerne fra BREF for svin og fjerkræ er generelle og derfor kan overføres til kvægbrug.

Der skal redegøres for følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management. Såfremt der i eksisterende stalde anvendes stald teknologier, der ikke kan betegnes som BAT, skal der redegøres for hvornår disse staldafsnit renoveres således at de lever op til BAT. Der skal endvidere redegøres for evt. fravalg af oplagte teknologier.

I dette kapitel gives en samlet beskrivelse og konklusion vedr. BAT samt en beskrivelse af management og egenkontrol. De øvrige BAT-områder er behandlet under de enkelte afsnit.

Management og Egenkontroller

*Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres
Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen der offentliggøres omkring 1.april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).*

Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov

Der udarbejdes EndagesFoderKontrol (EFK).

Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.

Der er fast dyrlægeaftale.

Der føres medicinjournal

Der er lavet beredskabsplan, således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt (se bilag 4).

Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.

Ved påfyldning af marksprøjte sikres at der ikke sker overløb.

Der er vandforsyning fra lukket system.

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Kommunen har med baggrund i ansøgers redegørelse for staldindretning, foder, opbevaring/ behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management og egenkontrol vurderet, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse med de vilkår der er stillet i denne godkendelse. BAT vurderingen omfatter også de eksisterende stalde.

Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyn til om beskyttelsesniveauerne i husdyrmiljøloven er overholdt.

Hirtshals den dato 10.11.2010

Carsten Winther
Teknik & Miljø
Team Erhverv

9. BILAG

Bilag 1. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Naturudtalelse vedr. ansøgning om udvidelse (§ 11) Tuenvej 690

Hjørring Kommunes vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen herunder beregninger af ammoniakafsætning omfatter hele husdyrbruget, da husdyrbruget ikke allerede har en miljøgodkendelse.

Kommunen skal ved vurdering af en ansøgning varetage følgende hensyn⁵: Beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning. Kommunen kan i en godkendelse efter § 11 eller § 12 fastsætte yderligere vilkår, der er nødvendige for at sikre, at disse hensyn varetages⁶. Hvis det ansøgte projekt – selv med vilkår og efter tilpasninger – ikke kan leve op til lovens krav, skal kommunen give afslag på det ansøgte⁷.

Ovennævnte beskyttelseskrav medfører bl.a., at kommunen skal vurdere eventuelle påvirkninger af beskyttede naturområder. Sådanne naturområder er defineret i Naturbeskyttelseslovens § 3, hvoraf det også fremgår, at tilstanden af § 3-arealer ikke må ændres som følge af f.eks. landbrugsdrift.

Husdyrbrugslovens § 7 definerer, at bestemte § 3-naturtyper af en vis størrelse skal beskyttes ud fra et lovbestemt beskyttelsesniveau. Disse såkaldt § 7-arealer må ikke få en merbelastning på mere end 0,3 – 0,7 kg N/ha/år, som følge af et projekt. Hvis der indenfor en radius på 1.000 m fra et givent naturområde ikke findes andre husdyrbrug over 75 DE end det ansøgte, må merbelastningen være op til 0,7 kg N/ha/år. Er der et andet husdyrbrug over 75 DE, er grænsen 0,5, mens den er 0,3 kg N/ha/år, hvis der er 2 eller flere over 75 DE.

De ovennævnte beskyttelseskrav betyder endvidere, at kommunen skal vurdere habitatområdernes (Natura 2000-områdernes) eventuelle påvirkning med ammoniak fra ejendommen. Første gang et husdyrbrug skal have en miljøgodkendelse efter Husdyrbrugslovens, skal ikke kun merbelastningens effekt vurderes, men den ansøgte produktions samlede ammoniakpåvirkning⁸. Det skal vurderes, om ammoniakpåvirkningen risikerer at have en negativ effekt på bevaringsmålsætningen for habitatområdet. Hvis der er en sådan risiko, selv efter tilpasninger og vilkår, skal kommunen give afslag på ansøgningen. Desuden kan der ved administration af habitatbekendtgørelsen § 8 ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse m.v., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

Ved godkendelsen skal det endvidere sikres, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrbruglovens § 19, nr. 2. Kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på ansøgninger om godkendelse efter husdyrbruglovens §§ 11 og 12, hvis lovens § 19 ikke er opfyldt, jf. husdyrbruglovens § 31.

Det fremgår i øvrigt af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 6, at kommunalbestyrelsen kan meddele afslag, hvis det vurderes, at der på trods af overholdelse af de fastlagte beskyttelsesniveauer i bilag 3 eller på trods af vilkår, der fastsætter skærpede beskyttelsesni-

⁵ Jf. § 23, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

⁶ Jf. § 29, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁷ Jf. § 19 og § 31 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

⁸ Jf. Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, og habitatbekendtgørelsen § 7, stk. 1 og 2, og § 8, stk. 6

veauer, fortsat vil være en væsentlig miljøvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

Natura 2000

Ejendommen har ingen udbringningsarealer i Natura 2000 områder. Nærmeste Natura 2000 område er Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose (EF-habitatområde 3), der ligger omkring 700 meter øst for driftsbygningerne.

Udbringningsarealerne er hovedsagligt placeret i tilknytning til ejendommen, men grænser på en ca. 2,5 km strækning direkte op til udpegningsarealer i Natura 2000 område. Nærmeste Natura 2000 område er Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose, der ligger umiddelbart øst for udbringningsarealerne.

Da ejendommen ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer Kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Merdeposition fra udvidelsen er fra stald og lager beregnet til 0,0 kg N/ha per år (naturpunkt 1-3) i Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose. Den samlede afsætning af ammoniak fra stald og lager er 0,1 kg N/ha per år i naturpunkt 1-3 (Tabel I).

Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose omfatter en mosaik af brunvandet søer, hede, klitter og overdrev. Udpegningsgrundlaget for området omfatter arter som trane, rødrygget tornskade og hedepletvinge. Hedepletvinge er observeret lige indenfor Natura 2000 områdets grænse nærmest ejendommen. Det fremgår af basisanalysen, at hedepletvinge i Natura 2000 området, der er et af dens få levesteder i Danmark, trues af tilgroning med høje græsser, træer og buske. Tilgroningen har en negativ effekt på såvel planter som lavernes foderplanter – f.eks. djævelsbid. Djævelsbid er en meget vigtig værtsplante for hedepletvinge og yderst følsom over for ammoniak afsætning. I området forekommer en række plantearter, som både er sjældne og meget til yderst følsomme over for afsætning af ammoniak. Det gælder f.eks. Langbladet Soldug, Liden Blærerod, Tue-Kæruld, Rosmarinlyng, Pors, Femradet Ulvefod, Plettet Gøgeurt og Guldblomme. Flere arter er fredet f.eks.: Plette Gøgeurt og Guldblomme. Guldblomme og Liden Ulvefod er ligeledes på Habitatdirektivets bilag V.

Naturtypens følsomhed overfor tilførsel af luftbåret kvælstof kan beskrives ved hjælp af tålegrænser. Når tålegrænserne er overskredet må det forventes, at naturtypen vil være truet og ikke kan opnå gunstig bevaringsstatus.

Arealerne vurderes af Hjørring Kommune til at have en tålegrænse på 10,0 – 12,5 kg N/ha per år, mens de brunvandede søer vurderes til at have en tålegrænse på 5,0 – 10,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 12,5 kg N/ha per år.

Frederikshavn Kommune foretager pleje i Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose i henhold til plejeplanen for at bevare og opretholde gunstig bevaringsstatus.

Den generelle baggrundsbelastning overskrider således tålegrænsen for de ammoniakfølsomme naturtyper. Den samlede afsætning af ammoniak fra stald og lager vurderes på denne baggrund ikke at må overstige 0,2 kg N/ha per år i naturpunkt 1-3, hvis arealerne skal opretholde gunstig bevaringsstatus og effekten af naturplejen skal opretholdes.

Kommunen vurderer, at udvidelsen har en neutral effekt på begge Natura 2000 områder, da den samlede afsætning af ammoniak fra stald og lager er under 0,2 kg N/ha/år hvilket ifølge Miljøstyrelsens IT-vejledning fra juli 2010 betyder at belastningen af habitatområdet er så lav, at det ikke vil kunne skade området.

Bilag IV og II arter

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV og II må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres yngle- eller rasteområder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV og II i inden for 1000 meter af ejendommen, men enkelte arter omfattet af bilag IV og II kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området at gælde for odder *Lutra lutra*, markfirben *Lacerta agilis* og spidssnudet frø *Rana arvalis*, samt bæklampret *Lampetra planeri*, der er opmærksomhedskrævende og omfattet af EF-habitatdirektivets bilag II.

Men vandhuller i Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose, der fungerer som opholdssted for spidssnudet frø (bilag IV), er typisk brunvandet søer, som er følsomme over for afsætning af ammoniak. Hjørring Kommune vurderer, at søerne har en tålegrænse på 5,0 – 10,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 12,5 kg N/ha per år.

Hedepletvinge (bilag II) er meget følsom overfor afsætning af ammoniak, da larverne lever på og af Djævelsbid. Djævelsbid er således en meget vigtig værtsplante for hedepletvinge og yderst følsom over for afsætning af ammoniak. Afsætning af ammoniak på et niveau, der overskrider tålegrænsen medfører tilgroning, hvilket medfører at Djævelsbid forsvinder. Hjørring Kommune vurderer, at naturtypen har en tålegrænse på 10,0 – 12,5 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 12,5 kg N/ha per år.

Hjørring Kommune vurderer, at udvidelsen har en neutral effekt på begge de ovenstående arter, da den samlede afsætning af ammoniak fra stald og lager er under 0,2 kg N/ha/år hvilket ifølge Miljøstyrelsens IT-vejledning fra juli 2010 betyder at belastningen af habitatområdet er så lav, at det ikke vil kunne skade området.

Arter beskyttede efter Rødlister, Gullister, Bern- og Bonn-konventionen

Danmark har et internationalt ansvar for at værne om (beskytte) arter beskyttet ifølge den danske Rød- og Gullister. For at beskytte deres fortsatte eksistens må de ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Arter opført på Bonn-konventionens liste I og Bern-konventionens liste II og III har Danmark ligeledes et internationalt ansvar for at beskytte. For at beskytte deres fortsatte eksistens må de ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er registreret spidssnudet frø og hedepletvinge Bern-konventionens liste II i nærheden af ejendommen (naturpunkt 1-3).

Vandhuller i Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose, der fungerer som opholdssted for spidssnudet frø, er typisk brunvandet søer, som er følsomme over for afsætning af ammoniak. Hjørring Kommune vurderer, at søerne har en tålegrænse på 5,0 – 10,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 12,5 kg N/ha per år.

Hedepletvinge er meget følsom overfor afsætning af ammoniak, da larverne lever på og af Djævelsbid. Djævelsbid er således en meget vigtig værtsplante for hedepletvinge og yderst følsom over for afsætning af ammoniak. Afsætning af ammoniak på et niveau, der overskrider tålegrænsen medfører tilgroning, hvilket medfører at Djævelsbid forsvinder. Hjørring Kommune vurderer, at naturtypen har en tålegrænse på 10,0 – 12,5 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 12,5 kg N/ha per år.

Hjørring Kommune vurderer, at udvidelsen har en neutral effekt på begge de ovenstående arter, da den samlede afsætning af ammoniak fra stald og lager er under 0,2 kg N/ha/år hvilket ifølge Miljøstyrelsens IT-vejledning fra juli 2010 betyder at belastningen af habitatområdet er så lav, at det ikke vil kunne skade området.

Beskyttet natur efter naturbeskyttelseslovens § 3

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden.

Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlede areal på 2.500 m².

• Målsætning af arealer beskyttet efter § 3

I Hjørring Kommune tildeles arealer beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3 en målsætning efter, hvor værdifulde de er for at kunne opretholde en rig og varieret natur med gode muligheder for spredning af dyr og planter i Kommunen.

Målsætningssystemet bygger dels på et strukturindeks, dels et botanisk indeks. Strukturindekset indeholder en vægtning af parametre som vegetationsstruktur, afgræsning og drift samt naturtypekarakteristiske strukturer. Det botaniske artsindeks bygger på en vægtning af den enkelte arts score samt områdets artssammensætning og diversitet. Arterne inddeles i typiske arter, positive og særligt positive arter samt problematiske

Herudover indgår en række plan forhold i et areals målsætning. Det gælder områdets:

- Værdi som regionalt og lokalt naturområde
- Værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr
- Værdi som yngle- og rasteområde for bilag IV-arter, der er beskyttede efter habitatdirektivet
- Værdi som økologisk forbindelse
- Værdi som kulturmiljø

• § 7-arealer og kumulativ effekt i forhold til N-deposition

Husdyrmiljøloven definerer nogle bestemte § 3-arealer af en vis størrelse til at være såkaldt §7-arealer. Det ansøgte projekt må ifølge loven ikke medføre, at merbelastningen med ammoniak i sådanne områder øges med mere en 0,3 – 0,7 kg N/ha per år. 0,7 er grænsen, hvis der ikke er andre husdyrbrug over 75 DE indenfor 1.000 fra naturområdet. 0,5 gælder, hvis der er ét andet husdyrbrug, og 0,3 gælder hvis der er mere en 2 andre husdyrbrug over 75 DE indenfor denne radius.

• N-deposition

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 556 kg N/år i nudrift og 862 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af bedriften medfører således en forøgelse af ammoniakfordampningen fra stalde og lagre på 296 kg N/år.

Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i disse beregninger.

Indenfor en radius på 1000 meter af anlægget er der registreret arealer efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, samt flere overdrev, heder, moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3. De fleste af disse arealer ligger indenfor Natura 2000 området (Fig. 1). Disse arealer er behandlet under Natura 2000 afsnittet.

Merdepositionen og samlede afsætning af ammoniak fra stald og lager er ligeledes beregnet i 2 udvalgte naturpunkter (4-5) på overdrev og mose, der ligger mere end 1000 meter fra ejendommen. Merdepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha per år, mens den samlede afsætning af ammoniak fra ejendommen i de 2 punkter er beregnet til 0,0 kg N/ha per år (Tabel I). Den generelle baggrundsbelastning i området vurderes af DMU til 11, 6 - 12,5 kg N/ha per år (Tabel I).

Naturpunkt 4:

Et § 3 overdrev/skoveng, som er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Det betyder, at arealet ikke må udsættes for aktiviteter, der kan medføre tilstandsændringer. Ved udvidelsen tilføres 0,0 kg N/ha per år. Den samlede afsætning af ammoniak fra anlægget er beregnet til 0,0 kg N/ha per år.

Arealet er i Kommuneplanen 2009 udpeget til særlig værdifuldt naturområde og økologisk forbindelse, der understøtter naturtypen. Det er en del af den botaniske lokalitet og fredningen Eskær Skov. I området er der registreret flere sjældne plantearter bl.a. Kambregne, *Rubus dasycyllus*, *Rubus incuvatus*, Spidsbladet Steffensurt og Tandrod. En række arter i naturområdet er følsomme til meget følsom overfor afsætning af ammoniak, bl.a. Kambregne, Tandrod, Småbladet Milturt, Tredelt Egebregne og Skov-Gøgelilje. Som en del af fredningen indgår, at arealet ikke må tilføres næringsstoffer for at opretholde den næringsfattige tilstand og de velbevarede skovenge.

Lokaliteten er ligeledes leve- og opholdssted for markfirben, som er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, Bern-Konventionens liste II og den danske rødliste. Markfirben er meget følsomme over for tilgroning af levesteder og ændring i levestedernes diversitet af bare pletter og ikke for frodig og skyggende vegetation.

Overdrevet vurderes derfor til at have en høj målsætning.

Den samlede belastning af arealet vurderes at overskride tålegrænsen (10,0 – 12,5) for naturtypen, da baggrundsbelastningen er 12,5 kg N/ha per år.

Hjørring Kommune vurderer, at overskridelsen af tålegrænsen for området sandsynligvis på sigt vil medføre tilgroning, mere frodig og skyggende vegetation.

Da merbelastningen og den samlede belastning fra udvidelsen er på 0,0 kg N/ha per år vurderer Hjørring Kommune at udvidelsen ikke vil føre til en tilstandsændring på arealet.

Naturpunkt 5:

Et § 3 ekstremfattigkær, som ved udvidelsen tilføres 0,0 kg N/ha per år. Den samlede afsætning af ammoniak fra anlægget er beregnet til 0,0 kg N/ha per år i dette punkt.

Fattigkæret vurderes til at have en høj naturværdi, da det ligger i økologisk forbindelse, udpeget til særlig værdifuldt naturområde i Kommuneplan 2009 og er en værdifuld botanisk lokalitet. Mosen vurderes at have en stor værdi i områdets naturnetværk. Lokaliteten er voksested for rødlistearten Hjertelæbe *Hammarbya paludosa* og Bakke-Gøgelilje. Området er ligeledes voksested for Femradet Ulvefod, der er på Habitatdirektivets bilag V. Alle de nævnte listearter er yderst følsomme overfor påvirkning af ammoniak, da de er yderst følsomme over for tilgroning af deres voksested. Tålegrænsen for naturtypen vurderes til 10,0 – 12,5 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning i områder vurderes til 12,5 kg N/ha per år. Den totale belastning af arealet vurderes således at overskride tålegrænsen for naturtypen.

Da merbelastningen og den samlede belastning fra udvidelsen er på 0,0 kg N/ha per år vurderer Hjørring Kommune at udvidelsen ikke vil føre til en tilstandsændring på arealet.

• Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Miljøklagenævnet har i flere afgørelser understreget, at fordampning fra udbringningsarealerne skal inddrages i vurderingen. Især når de ligger indenfor eller lige op til Natura 2000 områder.

Udbringningsarealerne fra det ansøgte projekt støder på en ca. 2,5 km strækning direkte op til udpegningsarealer i Natura 2000 område (Fig. 1). Natura 2000 arealerne, der grænser op til udbringningsarealerne vurderes at blive belastet med i alt 0,3 kg N/ha per år lige op af udbringningsarealerne.

Denne vurdering bygger på følgende forudsætninger og beregninger:

Det samlede areal af udbringningsarealerne er 164,3 ha. 2/3 af arealet har græs til afgræsning og den resterende 1/3 dyrkes med helssæd, vår- eller vintersæd. Det fremgår af IT-ansøgningen, at udbringningsarealerne modtager i alt 21.513 kg N/år i form af husdyrgødning (samlet afsætning). Af disse udbringes 8.084 kg N i form af dybstrøelse maskinelt og tabet af kvælstof i form af ammoniak er herved 4,2 % (normtal). De resterende 13.429 kg N afsættes af dyrene under afgræsning, og tabet af kvælstof i form af ammoniak er her 7,0% (normtal).

Den samlede ammoniakfordampning fra udbringningsarealerne er dermed:

Tab fra udbragt dybstrøelse:

8.084 kg N x 4,2% = 340 kg N.

Dette svarer til 340 kg N/(164x1/3)ha = 6,22 kg N/ha/år

Tab under afgræsning:

13.429 kg N x 7,0% = 940 kg N.

Dette svarer til 940 kg N/(164x2/3)ha = 8,58 kg N/ha/år

Tab i alt fra udbringningsarealerne = 14,80 kg N/ha/år

Der er i beregningerne ikke medtaget et bidrag fra fordampning fra markstakke af dybstrøelse. Disse placeres så langt fra kanten af Natura 2000 området, at bidrag herfra er uvæsentligt, se vilkår 5.3.1 herom. Det er desuden forudsat, at al dybstrøelse nedmuldes, hvilket er forudsætningen for fordampningsandelen på de 4,2 %, se vilkår 5.3.3 om at dybstrøelse ikke må udbringes på græsmarker.

Ved en fladekildeberegning, hvor der korrigeres for vindretning, vindhastighed, ruhed for opland og naturpunkt har Hjørring Kommune beregnet, at denne fordampning af ammoniak giver en afsætning på grænsen til udbringningsarealerne på ca 0,3 kg N/ha/år

Til denne afsætning skal lægges det beregnede bidrag fra stald og lager i Natura 2000 området, som er på 0,1 (i naturpunkt 1, 2 og 3), altså i alt en afsætning på 0,4 kg N/ha/år.

Den generelle baggrundsbelastning i naturpunkt 1-3 er vurderet til 12,5 kg N/ha per år (Tabel I) og den samlede afsætning af ammoniak fra udbringningsarealerne og stald og lager er, som nævnt ovenfor, beregnet til 0,4 kg N/ha/år.

Når den totale belastning ligger mellem 0,2 kg N/ha/år og 1,0 kg N/ha/år, skal der, ifølge Miljøstyrelsens IT-vejledning fra juli 2010, foretages et konkret skøn ud fra områdets kvælstoffølsomhed sammenholdt med projektets totalbelastning og merbelastning, samt den kumulerede belastning.

Der er ikke nogen kumulativ effekt i forhold til N-afsætningen, da der ikke findes andre ejendomme med over 75 DE indenfor 1000 meter af naturpunkterne. Der er ikke nogen merbelastning fra stald og lager, og der vurderes ikke at være nogen merbelastning fra arealerne.

Med de opstillede vilkår for udbringning af dybstrøelse og for placering af markstakke vurderer Hjørring Kommune samlet set, at udvidelsen ikke vil være til hinder for at opnå gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området.

Randpåvirkning som følge af sprøjtning og gødskning af de beskyttede arealer, der grænser op til udbringningsarealerne ses allerede i dag, og vil ikke ændres med den påtænkte udvidelse.

• Stærkt skrående arealer

Udbringningsarealerne grænser op til § 3 beskyttede naturområder og vandløb, men skråner ikke kraftigt ned mod disse. Udvaskning af fosfat og kvælstof vurderes på denne baggrund ikke at udgøre en betydelig risiko for negativ påvirkning af naturområder og vandløbe.

Forhold i forbindelse til Kommuneplanen

Ejendommen har arealer indenfor områder udpeget som værdifuldt naturområde og økologiske forbindelser efter Kommuneplan 2009.

I områder udpeget som værdifuldt naturområde må arealanvendelsen ikke forringe muligheden for at opfylde naturkvaliteten for områdets naturtyper, der er fastlagt efter principperne i kommunens naturplanlægningssystem, jf. retningslinje 2.3.4 i kommuneplan 2009.

I økologiske forbindelser skal levesteder for planter og dyr sikres og det skal sikres at barrierer for spredning af planter og dyr så vidt muligt undgås, jf. retningslinje 2.3.7 i Kommuneplan 2009.

Belastningen i forbindelse med det ansøgte projekt vurderes ikke at forringe funktionen af den økologiske forbindelse og at være i modstrid med retningslinjerne.

Fredninger

Nærmeste fredede område med ammoniakfølsom natur er Fredningen ved Eskær Skov, der ligger omkring 1,5 km sydvest for ejendommen. Kommunen vurderer, at ammoniakfordampning derfor er eneste potentielle påvirkning fra udvidelsen.

Både Merdeposition og samlede afsætning af ammoniak fra ejendommen er beregnet til 0,0 kg N/ha per år (naturpunkt 4).

Formålet med fredningen er bl.a. at sikre og forbedre de naturvidenskabelige værdier herunder især de botaniske, der bl.a. er knyttet til skovenge/overdrev i området. Det er ligeledes et formål med fredningen, at der kan ske etablering af naturskov. Fredningen skal sikre at der ikke tilføres næringsstoffer på arealer som er uden for almindelig omdrift for at opretholde den næringsfattige tilstand og de velbevarede skovenge/overdrev

Området er udpeget som botanisk lokalitet af største botaniske betydning. Det er af stor botanisk betydning, at bølgebevoksningerne bevares. Tilførsel af næringsstoffer skal derfor undgås. I området er der registreret flere sjældne plantearter bl.a. Kambregne, *Rubus dasyphyllus*, *Rubus incuvatus*, Spidsbladet Steffensurt og Tandrod. En række arter i naturområdet er følsomme til meget følsom overfor afsætning af ammoniak, bl.a. Kambregne, Tandrod, Småbladet Milturt, Tredelt Egebregne og Skov-Gøgelilje.

Det vurderes, at tålegrænsen for arealerne er 10,0 – 12,5 kg N/ha per år, hvis arealerne skal bevare gunstig bevaringsstatus. Baggrundsbelastningen for området er 12,5 kg N/ha per år. Det er derfor vigtigt, at kvælstofbelastningen fra lokale kilder ikke overstiger 0,0 kg N/ha per år.

På denne baggrund vurderes det, at den samlede belastning fra ejendommen har en neutral effekt på de biologiske værdier i det fredede område.

A-målsatte søer

Der er ingen A-målsatte søer i nærheden af ejendommen. Nærmeste A-målsatte sø er Vandplasken, der ligger ved Kærsgård Strand, som ligger mere end 10 km fra ejendommen.

Vandplasken består af tidvist oversvømmede lavninger eller områder med konstant vanddække, der har status af næringsfattig sø. Områder er levested for flere bilag IV-arter bl.a. spidssnudet frø, strandtudse samt markfirben, og har en overordentlig artsrig vegetation med mange karakteristiske, sjældne eller meget sjældne arter bl.a. Dværgulvefod, Mygblomst, Liden Padderokke og Pukkellæbe. Flere af disse arter har kun få voksesteder i Danmark i øvrigt.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakdeposition med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævn-

te områder. Ejendommens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af naturtypen vil være marginal, og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakdeposition.

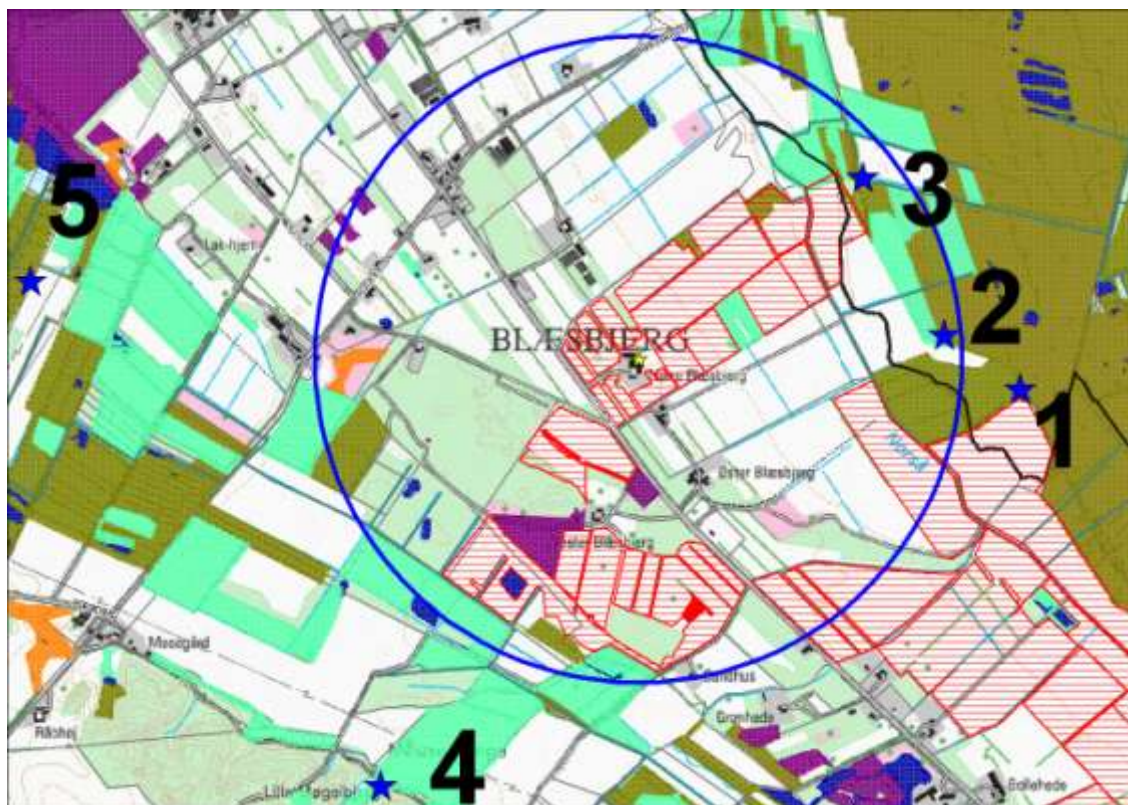
Kommunen vurderer, at ejendommen ikke påvirker naturtilstanden i den A-målsatte sø negativt.

Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, besigtigelse af arealer, beregning af ammoniakdeposition med de bedst tilgængelige modeller fra DMU samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Tabel I. Beregnet deposition i udvalgte naturpunkter. Afstand til stald og lager er opgivet som interval for alle stalde og lager anlæg.

Naturpunkt	1	2	3	4	5
Naturtype	Natura 2000	Natura 2000	Natura 2000	Natur Skov	§ 3 Mose
Målsætning	Høj	Høj	Høj	Høj	Høj
Målsætningsmetode					
Tålegrænse (kg N/ha per år)	5,0 – 12,5	5,0 – 12,5	5,0 – 12,5	10,0 – 12,5	10,0 – 12,5
Baggrundsbelastning (kg N/ha per år). DMU beregninger	12,5	12,5	12,5	12,5	11,6
Beregnet merdeposition (kg N/ha per år)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Samlet afsætning fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,1	0,1	0,1		
Samlet afsætning fra udbringningsarealer (kg N/ha per år)	0,3	0,3	0,3		
Samlede afsætning fra ejendommen (kg N/ha per år)	0,4	0,4	0,4		
Tilladt samlede afsætning fra ejendommen (kg N/ha per år)	0,4	0,4	0,4		
Afstand fra staldanlæg til naturpunkt (m)	1100 - 1120	880 - 890	840 - 850	1490 - 1510	1830 – 1860
Afstand fra lageranlæg til naturpunkt (m)	1190	960	870	1540	1640
Omfattet af lov	Husdyr- loven Habitat- direktivet	Husdyr- loven Habitat- direktivet	Husdyr- loven Habitat- direktivet	Husdyr- loven	Husdyr- loven Naturbe- skyttelses- loven
Afgørelse efter lov	Husdyr- loven Habitat- direktivet	Husdyr- loven Habitat- direktivet	Husdyr- loven Habitat- direktivet	Husdyr- loven	Husdyr- loven Naturbe- skyttelses- loven
Besigtigede (dato)	2007	2007	2007		
Planstatus	Økologisk forbindelse Særlig værdifuldt natur- område	Økologisk forbindelse Særlig værdifuldt natur- område	Økologisk forbindelse Særlig værdifuldt natur- område	Økologisk forbindelse Særlig værdifuldt natur- område	Økologisk forbindelse Særlig værdifuldt natur- område

Figur 1. Ejendommens (gul stjerne) beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-5 (blå stjerne) og arealer beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3. Naturpunkt 1-3 ligger i Natura 2000 område og naturpunkt 4 i det fredede område ved Eskær Skov. Blå cirkel angiver 1 km radius omkring ejendommen.

Bilag 2. Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. 4

I forhold til udpegningsgrundlagene for de berørte områder vurderes følgende at kunne blive påvirket af en øget tilførsel af kvælstof.

Odder, Havlampret, gråsæl og spættet sæl

- Fødegrundlaget (fisk) kan mindskes som følge af iltvind i havet – for odder kan øget uklarhed i Elling å forringe fødesøgningseffektiviteten og havlampretens gydepladser kan forringes af store mængder næringsstoffer (alger).

Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, mudder- og sandflader blottet ved ebbe, større lavvandede bugter og vige, vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter der koloniserer mudder og sand:

- Ændringer i næringsstofindhold kan ændre artssammensætningen samt tæthed og udstrækning af bundflora og bundfauna og dermed tilstanden af naturtypen.

Ynglende liste I-arter:

- Splitterne, havterne, fjordterne, tejst: Fødegrundlaget (fisk) kan mindskes som følge af iltvind.

Udpegningsgrundlagene**EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 11**

Hirsholmene

SPA 11 Hirsholmene			
Splitterne		Y	
Fjordterne		Y	
Havterne		Y	
	Tejst	Y	T

EF-Habitatområde nr. 4

Hirsholmene, havet vest herfor og Ellinge Ås udløb

Nr.	Habitatområde	Kode	Udpegningsgrundlag
4	Hirsholmene, havet vest herfor og Ellinge Ås Udløb	1065	Hedepletvinge (<i>Euphydryas aurinia</i>)
		1095	Havlampret (<i>Petromyzon marinus</i>)
		1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)
		1364	Gråsæl (<i>Halichoerus grypus</i>)
		1365	Spættet sæl (<i>Phoca vitulina</i>)
		1110	Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
		1170	Rev
		1180	Boblerev
		1210	Enårig vegetation på stenede strandvolde
		1220	Flerårig vegetation på stenede strande
		1310	Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
		1330	Strandenge
		2110	Forstrand og begyndende klitdannelser
		2120	Hvide klitter og vandremiler
		2130	Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
		2170	Kystklitter med gråris
		2190	Fugtige klitlavninger
		3260	Vandløb med vandplanter

Ramsarområde nr. 8

Hirsholmene

R8	Hirsholmene	3697 ha
----	-------------	---------

Bilag 3. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)

Bilag 3 – Energi- og ressourceforbrug	Ansøgningsnr. 11076	Dato 31.03.2009
	Oplysninger om ejendommen Tuenvej 690	

A. Ventilation af driftsbygninger					
Bygning nr.	Antal afkast	Afkast højde, m	Afkast højde, over tag	Overtryk/undertryk/ andet	Bemærkninger
1.1.1				Naturlig ventilation	
1.1.2				Naturlig ventilation	
Bemærkninger: Alle produktionsbygningerne er med naturlig ventilation					

B. Spildevand				
Spildevandstype	Årlig mængde, ca. m ³		Opsamling / bortskaffelse	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Tagvand fra stalde	2720	2720	Diffus nedsivning	

C. Forbrug af råvarer, energi og vand			
Ressource	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (tanktype, bygning, indretning)
Dieselolie til traktorer m.v.	21.700 l	25.000	1800 l, opb. i laden
Fyringsolie	1200 l	1200 l	Bruges kun som reserve. Stokerfyr
Smøreolie	416 l	416 l	Smøreolie + hydraulik olie, maskinhus
Kunstgødning	Forbrug reguleres iht kvælstofprognose		Står udenfor langs nord muren af laden
Indkøbt foder	36 t	60t	laden
Pesticider	Forbrug registreres i sprøjtejournal		
Elforbrug til lys, opvarmning m.v.	18100 kwh	20000 kwh	
Drikkevand og vasevand (drift)	2500 m ³	4300 m ³	
Andet			

Bemærkninger:

D. Transport til og fra ejendommen						
	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport		Antal transporter pr. år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Dyr til slagteri	105 stk	170 stk	15 stk	17 stk	7	10
Salg af avlsdyr	25 stk	40 stk	2 stk	2 stk	12	20
Døde dyr	12 stk	20 stk	1 stk	1 stk	12	20
Indkøbt foder	36 t	60 t	3 t	5 t	12	12
Eget korn o.lign.	200 t	260 t	12 t	12 t	17	22
Dybstrøelse	2050 t	3390 t	12 t	12 t	170	285
Halm fra mark	390 t	650 t	6 t	6 t	65	109
Dieselolie	21700 l	36000 l	1800 l	1800 l	12	20
Fyringsolie	1200 l	1200 l	1200 l	1200 l	1	1
Andet						
Bemærkninger:						

E. Affald		
	Opbevaring	Bortskaffelse
Dagrenovation	Container tømmes 1 x ugentligt	Kommunal ordning
Døde dyr	Se bilag 2	DAKA
Landbrugsplast	Container v/ tømrefirmaet	Kommunal ordning
Papir/nylonsække	Container v/ tømrefirmaet	Kommunal ordning
Klinisk risikoaffald	Ingen lager	Dyrlægen
Emballage fra sprøjtemidler	Container efter skylning	Kommunal ordning
Rester af sprøjtemidler	Stålskab i maskinhus	Kommunal ordning
Spildolie	Service foretages af værksted, der også bortskaffer affald.	Kommunal ordning/værksted
Oliefiltre		Kommunal ordning/værksted
Akkumulatorer		Kommunal ordning/værksted
Dæk		Kommunal ordning/værksted
Jern/metal	Ingen lager	Produkthandler
Spraydåser	Maskinhus	Genbrugsplads
Lysstofrør	Maskinhus	Genbrugsplads
Elektronisk affald		Genbrugsplads
Andet		

Bemærkninger:

F. Støjkilder			
Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj	Placering
Ventilation		Naturlig	
Kornblæser	I høstperioden		
Kompressor	Korte perioder		Maskinhuset
Kornvalse	30 min om dagen		Laden
Bemærkninger:			

Bilag 4. Oversigtskort fra beredskabsplanen

